

mecké, kteří mají své řádné bydliště na územích, která náležela dříve k říši Německé a která od ní připadla k republice Československé v propadné lhůtě dvou let, počínaje ode dne, kdy vstoupila v platnost mírová smlouva Versaillská, pro státní občanství německé. K těmto osobám však obžalovaný nepatří, poněvadž, jak soud zjišťuje, měl sice bydliště v okrese Hlučinském, ale nikdy nebyl státním občanem německým, nýbrž, máje domovské právo v československé obci Ž. v okrese Českotěšínském, byl dle §u 1 odstavec první úst. zák. od 28. října 1918 státním občanem československým. Československého státního občanství však nepozbyl a nemohl pozbýti nesprávným zápisem do opčních seznamů, poněvadž změna státního občanství svobodnou volbou (opcí) může nastati jen tam, kde jsou splněny zákonné předpoklady §§ů 1 a 4 zákona. Tato podmínka tu splněna nebyla, nesprávný zápis obžalovaného do opčních seznamů na základě vědomě nepravdivého jeho tvrzení, že má domovské právo v P., a že byl před 28. říjnem 1918 státním občanem německým, nemohl zploditi účinků řádné opce, nebyl vůbec opcí ve smyslu zákona, nýbrž aktem od prvopočátku zmatečným. Obžalovaný zůstal státním občanem československým přes zdánlivý akt opční a jako takový byl způsobilým podmětem trestného činu podle §u 44 branného zákona, jímž byl uznán vinným. Skutečnost, že byl obžalovaný do opčních seznamů zapsán, mohla by míti ovšem význam pro otázku viny ve směru subjektivním tenkrát, kdyby stěžovatel nedostál své odvodní povinnosti, máje omylem za to, že je státním občanem německým. Poněvadž však v tomto případě rozsudek výslovně zjišťuje, že takový omyl je u obžalovaného vyloučen, protože věděl, že přísluší do Ž. na Těšínsku a optoval vědomě nesprávně na základě nepravdivých tvrzení o své příslušnosti do P. v úmyslu, by nesprávnou opcí ušel vojenské službě, odpovídá i ve směru subjektivním odsouzení obžalovaného zjištěnému stavu věci a zákonu.

Čís. 1799.

Listinný podvod.

Nejde o padělání průvodky rakouských státních drah, nýbrž o napodobení potvrzení celního úřadu, opatřil-li pachatel neoprávněně průvodku potvrzením celního úřadu, že jde o zboží, nepodléhající clu.

Souběh trestního zákona (§ 199 d) s trestním zákonem důchodkovic (§ 236).

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1924, Zm II 276/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. ledna 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu jednak dokonaného, jednak nedokonaného podle §§ů 8, 197, 199 písm. d), 200 a 203 tr. zák. a rozsudkový výrok opravil v tom směru, že nebyly padělány průvodky rakouských státních drah,

nýbrž »napodobeno potvrzení celního úřadu, že jde o zboží, nepodléhající clu«. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmateční stížnost obžalovaného Šalomouna H-a napadá odsuzující rozsudek v důvodu Šu 281 čís. 9 a) tr. ř., ježto dle jejího názoru neměl býti ve skutku stěžovatelově při správném právním posouzení shledán čin soudně trestný vůbec a zločin podle Šu 199 d) tr. zák. zvláště. Nelze jí však přisvědčiti. Nesprávným jest ovšem názor, v rozsudku ve shodě se spisem obžalovacím projevený, že dlužno opatření průvodky otiskem razítka celního úřadu a potvrzením, že dopravované zboží nepodléhalo clu, s napodobeným podpisem celního orgánu, provedené osobou nepovolnou v porozumění se stěžovatelem, pokládati za padělání průvodky rakouských státních drah. Nikoli tato průvodka, sloužící toliko za průkaz, že zboží, jí kryté, bylo dráze k dopravě odevzdáno, nýbrž potvrzení československého celního úřadu o tom, že zboží bylo celní prohlídce podrobeno a cla prostým shledáno, bylo napodobeno. Než okolnost ta jest pro posouzení skutku s hlediska trestněprávního zcela bezvýznamnou. I toto celní potvrzení, byť i umístěno bylo na průvodce, tvoří samostatnou veřejnou listinu, neboť vydává se jiným veřejným úřadem v oboru jeho působnosti o skutečnostech, které jsou zcela mimo okruh skutečností, k jichž dotvrzení určena jest průvodka železniční. Zcela nahodilá okolnost, že nejde o hmotně oddělenou listinu, nýbrž o úřední potvrzení, umístěné na listině jiné, nemění ničeho na povaze tohoto potvrzení jako veřejné listiny, vždyť obchodní styk vytvořil celou řadu úředních osvědčení, která vyhotovena jsou na listině jiné (legitimace, vidimace a p.), a právě pro úřední potvrzení, o něž tu jde, jest ta forma, jež byla při napodobení volena, předepsána. Rovněž nejde, jak zmateční stížnost míní, o pouhé vylákání pravého osvědčení nepravým obsahem, jež by ovšem nepostačovalo k opodstatnění kvalifikace podle Šu 199 d) tr. zák., ježto potvrzení nebylo vyhotoveno povoláním k tomu úředním orgánem, nýbrž osobou nepovolnou, mimo dotyčný veřejný úřad stojící, která se neoprávněně zmocnila potřebných razítek. Třebaže tedy rakouská průvodka jako taková nebyla padělána, přece byl tu zákonný podklad pro kvalifikaci podle Šu 199 d) tr. zák., ježto paděláno bylo potvrzení celního úřadu, tedy veřejná listina. Že obžaloba nezněla na padělání t é t o veřejné listiny, nýbrž na padělání průvodky, nemá s hlediska §§ 261, 267 tr. ř. významu, protože předmětem obžaloby jest určitý skutek, který podle jeho právně závažných stránek samostatně, od obžaloby neodvisle kvalifikovati jest nejen právem, nýbrž povinností soudu, o obžalobě jednajícího. Nelze tedy podřadění skutku pod § 199 d) tr. zák. uznati právně pochybným, a stačí v tomto směru toliko rozsudkový výrok opravit. Nešlo-li však o padělání průvodky rakouských státních drah, odpadá potřeba, zabývat se dalšími otázkami stížností nadhozenými, zda totiž takovéto železniční listiny možno vůbec pokládati za listiny veřejné, a zda zejména takovéto listiny cizozemské požívají ochrany Šu 199 d) tr. zák.,

po případě zda přichází, či nepřichází v úvahu případné odsouzení pro prostý podvod podle Šu 197 tr. zák.

Zbývá tudíž otázka, zda vzhledem ke konečnému cíli jednání pachatelů, pomocí padělaného celního potvrzení podloudně bez vyclení dovéztí cizozemské zboží, dovozkou kryté, do tuzemska, možno mluvíti o činu soudně trestném, či zda nejde spíše o pouhý přestupek důchodkový (podloudnictví podle Šu 236 trestního zákona důchodkového). Než ani tu nelze přisvědčiti názoru zmateční stížnosti, že, přihlížejíc k zvláštní povaze deliktů důchodkových jako deliktů svého druhu a hledíc k obecnému názoru ohledně menší zavržitelnosti a trestnosti zkracování eráru na poplatcích i daních, i tak vyloženě podvodné jednání (padělání veřejné listiny), jaké zjištěno jest v přítomném případě, by podléhalo toliko trestu administrativnímu. Vždyť sám trestní zákon o důchodkových přestupcích stanoví v Šu 13 všeobecně, že, podléhají-li jednání neb opomenutí, jež dle tohoto zákona pokládati jest za přestupek důchodkový, nebo jež přestupek důchodkový provázely, trestu, stanovenému obecnými zákony trestními nebo předpisy policejními, má vedle tohoto trestu dojít i k trestu, předepsanému zákonem o důchodkových přestupcích (ač-li nemá potrestání toto vůbec již odpadnouti) a důsledkem toho poukazuje zvláště i § 237, stanovící trest na podloudnictví pomocí padělaných, falšovaných nebo podstrčených listin na to, že trest zde uvedený má místo v případech, kde nemá místa potrestání dle obecných trestních zákonů. Tomu odpovídá též předpis článku IV. a V. uvozovacího zákona k obecnému zákoníku trestnímu z roku 1852, dle nichž trestati se mají úřady správními jen ona přestoupení zákona, na něž se ani obecný trestní zákoník ani dodatky k němu nevztahují. Ovšem nelze přehlédnouti, že právě při podloudnictví bude málo případů myslitelných, které by nevykazovaly známky podvodu, takže by při přísném pojmání oněch předpisů pro tresty dle důchodkového trestního zákona sotva kdy zbylo místa. Než, i když snad právě ta zvláštní povaha přestupků důchodkových, na niž zmateční stížnost poukazuje, připouští do jisté míry v otázce, zda jde o skutek pod obecně trestní zákony spadající, poněkud shovívavější stanovisko, přece nelze jíti, právě vzhledem ke zmíněné zásadě primérní trestnosti dle obecných trestních zákonů, tak daleko, aby od podřadění pod trestní zákon upuštěno bylo i v případě, kde jest skutková podstata deliktu dle trestního zákona zcela vyložená, kde použito bylo k spáchání podvodu prostředku, obecným trestním zákonem již o sobě, i nehledíc ke konečnému cíli pachatelovu, trestem ohroženého. Takové případy jsou zejména podplácení celních orgánů (§§y 105, 311 tr. zák.), užití násilí proti celním orgánům (§ 81 tr. zák.), padělání nebo falšování veřejné listiny nebo veřejným ústavem zavedené poznamenání (kolkem, pečeti nebo známkou (§ 199 d), 320 f) tr. zák.) a pod. Ve směru posléze uvedeném poukázáno budiž ostatně zvláště na §§y 377 a 400 tr. zák. důch., které v obdobných případech výlučně poukazují na soudní potrestání dle obecného trestního zákoníka. V případě přítomném, kde jde o padělání veřejné listiny a její použití za účelem zkrácení finančního eráru podloudným dovozem zboží nevycleného, jest vyloženě dána skutková pod-

stata zločinu podvodu podle §u 199 písm. d) tr. zák., a nelze proto shledati právně pochybeným, že nalézací soud na jednání stěžovatelovo tohoto předpisu obecného trestního zákonníka použil. Dovolává-li se zmateční stížností judikatury nejvyššího soudu, zejména nejnovějšího rozhodnutí Kr I 1003/22, tedy stačí podotknouti, že případy ty, jichž se dovoláváno, týkaly se zkracování fisku o poplatky a daně, jež podřaděny byly zákonu o přestupcích důchodkových teprve zákonem poplatkovým. A právě z této okolnosti a z jich analogie s případy §§ů 239 až 241 zákona o přímých daních osobních odvodil nejvyšší soud jich nepodřaditelnost pod předpisy obecného trestního zákona o podvodu, dle úmyslu zákonodávce. Nelze se tedy této judikatury pro případ přítomný s úspěchem dovolávat. (Pro právní názor zde uplatňovaný buďž ostatně poukázáno na rozh. v. sb. čís. 236/80.).

Čís. 1800.

Na propadnutí zbraně při odsouzení pro § 36 zbroj. pat. dlužno uznati i tehdy, když pachatel nebyl majitelem zbraně. Do tohoto výroku nepřisluší majiteli zbraně ani právo odvolání ani právo zmateční stížnosti, třebaže se trestní řízení vedlo zároveň též proti němu pro jiné trestné činy.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1924, Zm II 435/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání zmateční stížností obžalovaného Ondřeje P-a do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Moravské Ostravě ze dne 23. července 1924, kterým byli uznáni vinnými Ondřej F. zločinem krádeže podle §§ů 171, 173, 174 II. f), 176 II. a) tr. zák., podílnictví na krádeži podle §u 185, 186 a) tr. zák. a přestupky podle §§ů 197, 461 tr. zák. a §§ů 32 a 36 čís. pat. ze dne 23. října 1852, čís. 223 ř. zák., a Ondřej P. zločinem spoluviny na krádeži podle §§ů 5, 171, 173, 174 II. f) tr. zák. a jímž prohlášeny zabavené flobertky za propadlé, vyhověl, pokud napadla výrok nalézacího soudu, jímž byl stěžovatel Ondřej P. uznán vinným zločinem spoluviny a podílnictví na krádeži podle §§ů 5, 171, 173, 174 II. f) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v této části výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu stěžovatelově jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí. Odvolání Ondřeje P-a, správně zmateční stížnost, pokud napadla výrok prvé stolice, že se i flobertka, stěžovateli patřící, prohlašuje za propadlou, zavrhl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Přes zrušení výroku o trestu stěžovatele Ondřeje P-y bylo ponechati nedotčeným výrok o propadnutí zbraně i ohledně flobertky, stěžovateli patřící, neboť tento výrok jest důsledkem odsouzení spoluobžalovaného F-y pro přestupek §u 36 zbrojního patentu a tudíž částí trestu F-ovi uloženého, třebaže se dotýká ve svých soukromoprávních